

KIRKLARELİ
ÜNİVERSİTESİ
İLAHİYAT FAKÜLTESİ

DEKAN - ÖĞRENCİ BULUŞMALARI - II

KONU:

Hedef, Sorumluluk ve Sorunlarımız

KONUŞMACI:

Prof. Dr. Ahmet ÇAPKU
İlahiyat Fakültesi Dekanı

Tüm öğrencilerimiz davetlidir.

Kayalı Kampüsü
3. Merkezi Derslik
KONFERANS SALONU

26 EKİM 2022
15:00 - 16:30

KLU İlahiyat Fakültesi

444 40 39

www.klu.edu.tr

+90 288 246 16 66

ilahiyat@klu.edu.tr

Dekan – Öğrenci Buluşmaları

Konular:

- Üniversite Sistemi İçinde İlahiyat'ın Yeri
- İlahiyatların Güncel Sorunları
- İlahiyat Öğrencisinin Özelliklerine Dair
- İlahiyatçılardan Beklentiler
- İlahiyat Öğrencilerimiz İçin Yapmak İstediklerimiz
- Öğrencilerin Soruları, Beklentileri, Önerileri

...

1- Üniversite Sistemi İçinde İlahiyat'ın Yeri

Hız. Peygamber döneminde eğitim öğretim tarihi açısından *Ashab-ı Suffe'nin* yeri ve önemi tarihen malûmdur. Karahanlılar'la başlayan medrese sistemi, Selçuklularla Nizamiye Medreseleri ile sistemli hale gelmiş, Osmanlı'da daha geliştirilmiştir. Tanzimat sonrası mekteplerin açılması ile birlikte yeni müfredatlara, uygulamalara gidilmiştir. Bu aşamada mekteplere mukabil medreselerin ikinci plana alındığı ifade edilir.

İlahiyat Fakültesi, 1 Eylül 1900'de Darülfünun-ı Şahane'nin Ulûm-ı Âliye-i Diniyye Şubesi ile başlatılabilir. Burada dini ilimler okutulmuş daha sonra adı, Ulûm-ı Şer'iyye olarak değiştirilerek müfredata yeni dersler ilave edilmiştir. 1914'te Medresetü'l-Mütehasisîn açılmış ve bu medrese, 1918'den itibaren Süleymaniye Medresesi adıyla devam etmiştir. 3 Mart 1924'te Tevhid-i Tedrisat kanunu ile medreseler kapatılmış, İlahiyat Fakültesi açılmıştır. 31 Mayıs 1933'teki Üniversite Reformu ile İstanbul Dârülfünûn'u İlahiyat Fakültesi kapatılınca, Edebiyat Fakültesi bünyesinde öğrencisi olmayan İslam Tetkikleri Enstitüsü açılmıştır. 4 Haziran 1949'da Ankara Üniversitesi bünyesinde İlahiyat Fakültesi tekrar kurulmuş, 1971'de ise Atatürk Üniversitesi'ne bağlı beş yıl süreli İslami İlimler Fakültesi açılmıştır. 1959'da Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı İstanbul Yüksek İslam Enstitüsü açılmıştır. Konya, Kayseri, İzmir, Erzurum, Bursa, Samsun, Yozgat gibi yerlerde de mezkûr enstitüler açılmıştır. 1982'de açılan bu enstitüler İlahiyat fakültelerine dönüştürülmüştür. Daha sonra da pek çok ilde İlahiyat fakülteleri açılmıştır.

Buralarda dini eğitim akademik olarak hem talebe yetiştirme hem yükseköğretime hoca yetiştirme işleri birlikte yürütülmüş. Telif eserler ile öğrenci yetiştirmenin yanı sıra halkın temel dini bilgi ve ihtiyaçlarının karşılanması amaçlanmıştır. Ayrıca yanlış bilginin önlenmesi adına da bu fakülteler önemli görev ifa etmiştir. Tarihsel açıdan bakılınca okutulan ilimler olarak şunlardan söz edebiliriz:

Kur'an, Tefsir, Hadis, Fıkıh, Kelâm, Hikmet (Tasavvuf, İlm-i Nefs, Ahlak), Siyer, Dinler Tarihi, Arapça, Arap Edebiyatı, Farsça, Paleografya, Pedagoji, Din Psikolojisi, Din Sosyolojisi. Felsefe, Din Felsefesi, Mantık, İslam Dini Tarihi, İslam Bediiyyâtı, İslam Mezhepleri, Akvâm-ı İslamiye Etnografyası, Türk Tarih-i Dinisi, İslam Dini Esasları. 1982-83'ten sonra ilahiyat fakültelerinde akademik teşkilatlanma gelişim göstermiş ve 1991-92'de şu hali almıştır: Temel İslam Bilimleri Bölümü: Tefsir, Hadis, İslam Hukuku, Kelam, İslam Mezhepleri Tarihi, Tasavvuf, Arap Dili ve Belagatı. Felsefe ve Din Bilimleri Bölümü: Felsefe Tarihi, İslam Felsefesi, Din Felsefesi, Mantık, Dinler Tarihi, Din Sosyolojisi, Din Psikolojisi, Din Eğitimi. İslam Tarihi ve Sanatları Bölümü: İslam Tarihi, Türk İslam Sanatları Tarihi, Türk İslam Edebiyatı, Türk Din Musikisi.¹

2- İlahiyatların Güncel Sorunları

Maddi sorunlar:

¹ Bkz. Halis Ayhan, "İlahiyat Fakültesi" maddesi, *Diyanet İslam Ansiklopedisi*, c. 22, sf. 70-72.

Bizden önceki kuşakların (özellikle Cumhuriyet'in ilk yıllarında) çeşitli sebeplerden dolayı dini öğrenmek için bugünkü imkanlara sahip olamadıklarını biliyoruz. Bununla birlikte imkân ölçüsünde dini bilgileri öğrenmişler, yaşamaya ve sonraki kuşaklara aktarmaya çalışmışlardır. Bugün için de ilahiyat fakültelerinin binaları, yeterli öğretim elemanlarının olmaması, kütüphane şartları, kitap temini, iaşe-ibate gibi konular birer sorun olarak dile getirilebilir. Ancak bunlar bir şekilde aşılabılır konulardır.

Manevi sorunlar:

Kitap okuma ve araştırma bilincinin arzu edilir seviyede olmamalı.

İyi bir arkadaş ortamı kuramamak, hayat boyu eğitim açısından atölyelere, seminerlere vb. gerekli katılım sağlamamak.

Kitaplık kurma ve ilmi arşiv oluşturma konusundaki eksiklikler.

Güncelliği yakalayabilmek. Hızla değişen dünyayı tanıyabilmek. Çünkü her bir icat, dini anlamda yeni soru/nları beraberinde getiriyor. Bu açıdan sadece dini bilgileri öğrenmiş olmak yeterli gelmeyebiliyor. Disiplinler arası bir çabaya yönelme konusundaki eksiklikler.

İletişim imkanlarının hızla gelişmesine bağlı olarak özellikle dini alanda bilgi kirliliğinin kendini göstermesi.

Bilgiyi hayata geçirebilmek. Yunus Emre'nin, 'İlim, ilim bilmektir / İlim, kendin bilmektir' mısralarında dile getirildiği üzere sadece teorik bilginin 'insan-ı kâmil' olmada yeterli gelmemesi meselesi.

3- İlahiyat Öğrencisinin Özelliklerine Dair

İlahiyat öğrencisinin öğrendiği temel bilgiler yanında renkli okumalar yapması gerekir. Madem ki, Kur'an bir hayat kitabıdır ve İlahiyat'taki ilimlerin temel kaynağı konumundadır, şu halde hayata dokunan hemen birçok alanda yeteri kadar bilgi sahibi olmak önem arzeder. Bu açıdan eski dönem filozofları önce dini eğitim alır daha sonra bugün uzmanlık diyebileceğimiz matematik, tabiat bilimleri alanında uzmanlaşırdı. Bu durum doğu ve batıda böyle idi. Sağlıklı teoriler kurup dikkate değer hükümler inşa edebilmek adına bu durumun günümüz için de geçerli olduğunu söylemek isterim.

4- İlahiyatçılardan Beklentiler

Beklenti, öncelikle kişinin kendisinden gelmeli bence. Talebe, hayat boyu ilme tâlip olmalı. Onun için önce yeterli bilgi ile donanmak, ardından bir uzmanlık alanı seçip o konuda ilerlemek gerekir. Mümkün ise kişinin bir de hobisi olmalı. Hobi; spor, gezi, sanat, tarih, felsefe, siyaset gibi pek çok alanda olabilir. Taş yerinde ağırdır fehvasınca, kişi uzman olduğu alanda konuşmalı ve fayda üretmelidir. Yarım doktor candan, yarım hoca dinden eder hesabı, dünya ve ahiret için gerçekten önemli olan bu alanlarda işi ehline havale etmek önem arzeder. Onun

için İlahiyat talebesi, günümüzün inanç, ahlak, toplumsal konularında hiç olmazsa kendine yetecek kadar bilgi sahibi olması gerekir düşüncesindeyim. Bu arada iyi bir ilahiyat eğitimi almış kişinin, hesabi olmaktan ziyade hasbi olmasını önemsiyorum. Çünkü din, aynı zamanda gönül işi, başka bir ifade ile iyi bir insan olma işidir.

Özellikle günümüzde inanç problemleri ile ilgili epey çetrefil konular gün geçtikçe artıyor. İletişim imkanlarının gelişmesi, çeşitli dini inanç ve yaşayışların incelemelere konu olması ilahiyatta öğrenilen bilgileri daha dikkatlice gözden geçirmeyi beraberinde getiriyor. Yakın yüzyılda batı dünyasında yaşanan deizm, nihilizm, ateizm gibi akımlar yanında teizm varlığını hep devam ettirmiştir. Bu durum günümüzde İslam dünyasında bir tartışma konusu olarak gençliğin önündedir. Bu da çok ciddi ve dikkatli ilmi-kültürel çalışmaları gerektiriyor. Onun için ilahiyat talebesi, öz eleştiri yanında eleştirel düşüncelere yelken açmalı bence. Aliya İzzetbegoviç'in deyimiyle eleştirel düşünce dersi koymak gerekir müfredatımıza.

Bunun yanında bir insan olarak tarihten süzülüp gelen ve bugün dini ve kültürel değerler olarak gördüğümüz damak tadı, giyim kuşam, mimari ve müzik, adâb-ı muaşeret/görgü kuralları gibi hususların özellikle ilahiyatçılar eliyle zenginleştirilmesi gerektiğini söylemeye gerek yoktur sanırım. Bu da toplumun ilahiyatçılardan beklentisi olarak görülebilir.

5- İlahiyat Öğrencilerimiz İçin Yapmak İstediklerimiz

Üçüncü maddede dile getirilen hususları göz önünde tutarak Fakültemizde çeşitli ve renkli okuma biçimlerini hayata geçirebilmek için bazı uygulamalar başlattık. *Rumeli Okumaları* bunlardan sadece biridir. Atölyeler ile talebelerimizi ilmî araştırmaların mutfağına dahil etmek istedik. Buralardan yazılar, etkinlikler bekliyoruz. Ayrıca sergiler, seminerler, geziler, e-dergi gibi uygulamalara gitmeyi planladık. Yeni bir müfredat hazırlıyoruz. Burada seçmeli pek çok dersi bulmamız mümkün olacak.

Fakültemizin internet sayfasını hem haber ve duyurular hem de bilgi arşivi açısından zengin hale getirmek istiyoruz. Maddi ihtiyaç durumunda olan talebelerimize imkân ölçüsünde yardımcı olmaya çalışıyoruz. Bu konuda akademik ve idari personelimizin gayretlerine müteşekkirim.

6- Öğrencilerin Soruları, Beklentileri, Önerileri

Soru: Fakültemize ait kütüphanede öğrenciler olarak yeterli istifade etme imkânımız yok. Bu konuda idare olarak ne düşünüyorsunuz ?

Cevap: Kütüphanemizi kitap açısından zenginleştirmek, öğrencilerimizin rahat bir ortamda kitap okuması ve ders çalışması için gerekli girişimleri başlattık. Olumlu gelişmelerin olacağını düşünüyorum, inşallah.

Soru: Fakültemiz öğrencilerinden bir grup, zaman zaman başka İlahiyat fakültelerini gezip görmek için ziyaret amaçlı gitse nasıl olur ? Bu durum öğrencilerin bilgi ve görgülerinin gelişmesine katkı sunar.

Cevap: Bu fikrinizi olumlu buluyorum. İmkân ölçüsünde bunu değerlendirmek isteriz.

Soru: Hocalarımız, öğrencilerin kişisel gelişimlerine katkı sağlamak için onlara daha fazla vakit ayırabilir mi ?

Cevap: Her bir hocamız, Fakültemizdeki odasının kapısına, haftalık öğrenci görüşme saatlerini yazdı. İlmî konularda soruları olan, ileriye dönük akademik çalışmayı hedefleyen öğrencilerimize yardımcı oluyorlar. Cümlesine teşekkür ediyorum. Hepinize sağlık ve afiyet diliyorum. Sağolun, varolun.